

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft over de brief van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 19 december 2019 inzake Beleidsdoorlichting artikel 8 begroting SZW (oudedagsvoorziening) (Kamerstuk 30 982, nr. 54) de navolgende vragen ter beantwoording aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voorgelegd.

De voorzitter van de commissie,
Rog

De adjunct-griffier van de commissie,
Freriks

Nr.	Vraag
1.	Bent u het eens met de externe expert dat er in de beleidsdoorlichting te weinig aandacht is voor de heterogeniteit binnen de groep ouderen? Zo ja, wat gaat u concreet met deze kritiek doen?
2.	Deelt u de kritiek van de externe expert dat de positie van mensen die onvolledige AOW hebben opgebouwd vanwege het feit dat men een deel van het leven niet in Nederland woonachtig is geweest, onderbelicht is gebleven in deze beleidsdoorlichting?
3.	Wat is uw oordeel over de kanttekeningen van de onafhankelijk deskundige Henkens over dat enkele aspecten onderbelicht zijn gebleven, zoals de positie van mensen met onvolledige AOW en dat in de beleidsdoorlichting weinig aandacht is voor de heterogeniteit binnen de groep AOW'ers doordat er niet is gekeken naar bijvoorbeeld geslacht, migratieachtergrond en verschillende leefvormen?
4.	Wat is uw oordeel over de kanttekening van de onafhankelijk deskundige Henkens over dat de positie van mensen met onvolledige AOW onderbelicht is gebleven?
5.	Wat gaat u concreet doen aan het probleem dat het percentage niet-gebruik van de aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO) zo hoog is?
6.	Hoe is het mogelijk dat u van het Centraal Planbureau (CPB) te horen kreeg dat er nog 3,2 miljard euro beschikbaar was voor het vertragen van de verhoging van de AOW-leeftijd, terwijl er nu een houdbaarheidstekort van 16 miljard euro blijkt te zijn?
7.	In hoeverre kunt u alsnog informatie geven over de Algemene Ouderdomsverzekering (AOV)-ontvangers in Caribisch Nederland?
8.	Kunt u in het kader van het niet-gebruik van de AIO meer zeggen over de privacytoets en de koppeling met de polisadministratie? Wat zijn precies de privacybezwaren? Waarom is het voor burgers vervelend als de Sociale Verzekeringsbank (SVB) meer informatie heeft over hun inkomensgegevens?
9.	Bent u bereid te onderzoeken onder welke condities voldaan kan worden aan de privacywetgeving, zodat gegevensuitwisseling beter mogelijk wordt? Bent u bereid om met wetswijzigingen te komen op dit punt?
10.	Zou het niet beter zijn als de SVB wel gebruik kon maken van inkomensgegevens uit de polisadministratie, opdat de SVB deze groep gericht kan benaderen en het niet-gebruik van de AIO kan terugdringen?
11.	Wat zijn de voor- en nadelen als de SVB een wettelijke taak zou krijgen om te voorkomen dat ouderen een inkomen onder het bestaansminimum hebben?
12.	Is het mogelijk om te besluiten dat alle Surinaamse Nederlanders tussen 1957 en 1975 AOW hebben opgebouwd? Is dit juridisch mogelijk? Wat zijn de budgettaire consequenties? Wordt daarmee het probleem voor deze groep opgelost?
13.	Wat zijn de voor- en nadelen van het verkorten van de AOW-opbouwperiode van 50 naar 40 jaar? Waarom is dit na het Sociaal-Economische Raad (SER)-rapport (2000) niet veranderd?
14.	In hoeverre houdt de conclusie stand dat de AOW doeltreffend is als het gaat om het voorkomen van armoede terwijl er zo'n hoog niet-gebruik van de AIO is?
15.	Kunt u garanderen dat er van uitstel geen afstel komt als het gaat om het doorlichten van de Wet algemene ouderdomsverzekering (AOV) BES?

16. Klopt het dat studenten die (minstens) een jaar in het buitenland gaan studeren AOW-opbouw mislopen? In hoeverre dragen studenten in Nederland AOW-premie af gelet op hun beperkte inkomsten?
17. In hoeverre worden studenten die (minstens) een jaar in het buitenland gaan studeren op de hoogte gesteld van het feit dat zij AOW-opbouw mislopen?
18. Wat is het voordeel van een losse Inkomensondersteuning AOW (IOAOW) ten opzichte van het verhogen van het AOW-bedrag met € 25,23 per maand? Of zijn er doelgroepen die wel recht hebben op de AOW maar niet op de IOAOW?
19. Zijn er gegevens bekend over hoeveel Nederlanders een uitkering ontvangen uit het buitenland (vergelijkbaar met de AOW)?
20. Wat zijn de gevolgen van het afschaffen van de kostendelersnorm bij de AIO (aantal mensen, budgetair, niet-gebruik)?
21. Wat zijn de mogelijkheden voor erkenning/reparatie van de door Surinaamse ouderen opgebouwde AOW-jaren voordat zij naar Nederland kwamen, zodat zij geen beroep meer hoeven te doen op de AIO en velen van hen hierdoor ook van hun aanvullend pensioen kunnen genieten?
22. Klopt het dat voor diegenen die een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangen en geen aanspraak kunnen maken op de overbruggingsregeling (OBR), er geen mogelijkheden zijn om het AOW-hiaat te vermijden of te dichten (zie SEO-rapport)? Gaat u op de korte termijn nog iets voor deze groep doen of hebben ze gewoon pech gehad?
23. Wat is uw reactie op de CPB-berekeningen waaruit blijkt dat jongeren bij een lage rentescenario uit moeten gaan van een vervangingswaarde van 50% in plaats van 70%?
24. Is het met de actuele CPB-cijfers van het lage rentescenario nog wel mogelijk om te voldoen aan de doelen van het Pensioenakkoord (80% middelloon na 42 jaar werken)?
25. Kunnen de verschillen in inkomensgrootte tussen zelfstandigen en werkenden nader worden gespecificeerd?
26. Hebben bestaande en aankomende zelfstandigen een adequate financiële oudedagsvoorziening qua inkomen en vermogen? Zo nee, hoe gaat u deze oudedagsvoorziening adequaat maken?
27. Waarom worden er bij de beleidsopties besparingsvarianten opgenomen die veel weerstand oproepen? Kunt u zich harder uitspreken dat sommige besparingsvarianten niet realistisch zijn en deze opties niet worden uitgewerkt?
28. Kan een beleidsoptie worden uitgevoerd waarbij de AOW wordt verhoogd?
29. Wat zou een mooie norm zijn voor het niveau waarop de AOW als basisvoorziening zou moeten liggen?
30. Kunt u toelichten waarom u de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid niet wil vergroten ook al worden in de beleidsdoorlichting enkele beleidsvarianten en beleidsopties gepresenteerd die dat zouden kunnen realiseren?
31. In hoeverre en in welke mate ziet u nu al dat de instroomkansen van 60–65-jarigen in een arbeidsongeschiktheidsuitkering zijn toegenomen door de verhoging van de AOW-leeftijd? Hoeveel instromers zijn er onder 66-jarigen?
32. In hoeverre kunt u alsnog inzicht geven in de doeltreffendheid van de AOW over de jaren 2016 en 2017, zoals u had toegezegd in ieder geval over 2016 in de beantwoording van vragen bij de opzet van de beleidsdoorlichting in november 2018?
33. In hoeverre kunt u alsnog informatie geven over de inkomens- en vermogenspositie van de 400.000 AOW-gerechtigden in het buitenland?

34. Hebben bestaande en aankomende zelfstandigen een adequate financiële oudedagsvoorziening (opgebouwd) qua inkomen en vermogen? Is er een tweedeling zichtbaar tussen werknemers in loondienst en zelfstandigen?
35. Welke van de door SEO genoemde beleidsopties worden meegenomen in de door u genoemde verkenning? Welke niet, en waarom?
36. Wordt in de verkenning ook gekeken hoe de opties uitpakken voor migrantenouderen (naast mannen en vrouwen)? En voor mensen met een laag, middelgroot en hoog inkomen?
37. Wanneer spreekt u zich uit over de wenselijkheid of onwenselijkheid van de varianten en opties uit de beleidsdoorlichting?
38. Klopt het dat AOW-gerechtigden met volledige opbouw die een partner hebben met een gedeeltelijke AOW-opbouw, onder omstandigheden met die twee personen samen minder AOW krijgen dan als die persoon alleen was geweest?
39. In hoeverre is de conclusie gerechtvaardigd dat de beperkte extra instroom in de AIO van AOW'ers met een volledige AOW-opbouw erop wijst dat een partnertoeslag voor 97% van de AOW'ers met een jongere partner niet meer noodzakelijk is, gelet op de bevindingen van de Algemene Rekenkamer over het hoge niet-gebruik van de AIO?
40. Waarom is het noodzakelijk om bij elke beleidsdoorlichting standaard een bezuinigingsoptie van 20% als beleidsvariant op te nemen?
41. Waarom wordt niet er in de beleidsdoorlichting gekeken naar onder meer de economische effecten en de budgettaire effecten in bredere zin?
42. Waarom wordt er geen rekening gehouden met de verhouding tussen de eerste pijler ten opzichte van de tweede en derde pijler?
43. Welke aanpassingen zijn mogelijk om het aantal mensen dat gekort wordt op de AOW te laten dalen?
44. Wat zijn de voor- en nadelen voor een gedifferentieerde ingangleeftijd van de AOW?
45. Wat is de precieze toename van de scholingsdeelname sinds de AOW-leeftijdsvrhoging?
46. Waar zitten precies de inconsistenties bij de samenleefnormen?
47. Welke mogelijkheden voor aanpassing worden in de verkenning voor de vereenvoudiging van het stelsel van leefvormen worden meegenomen? Worden daar in ieder geval de twee beleidsopties uit de beleidsdoorlichting en de vijf opties uit het SEO-rapport bij betrokken?
48. Hoe verhouden de cijfers uit figuur 5.5 zich tot het lage rentescenario van het CPB waaruit blijkt dat jongeren nog maar een vervangingswaarde van 50% zullen hebben?
49. Wat is de verklaring voor het feit dat de inkomensongelijkheid onder 90-plussers licht hoger is dan bij de overige AOW-gerechtigden?
50. Hoe ver is het kabinet met nieuwe cijfers over vermogensongelijkheid waarbij pensioenen worden meegenomen?
51. Klopt het dat de meest recente cijfers (inclusief pensioenen) stammen uit 2014 waaruit blijkt dat de rijkste 10% in Nederland de helft van het totale pensioenvermogen bezit en de rijkste 1% zelfs 17% bezit (Caminada, Goudswaard & Knoef)?
52. Kunt u figuur 5.15 aanvullen met jongere leeftijdsgroepen (25–35, 35–45 en 45–55)?

53. Kan op basis van figuur 5.15 geconcludeerd worden dat de vermogensongelijkheid in Nederland niet (alleen) verklaard kan worden door een verschil tussen jong en oud, aangezien de vermogensongelijkheid binnen leeftijdsgroepen bijna net zo hoog ligt?
54. Waarom spande de SVB zich voor januari 2017 minder in om niet-gebruik tegen te gaan gezien uw stelling dat de SVB zich ook na januari 2017 actief heeft ingespannen om niet-gebruik tegen te gaan? Waarom verwacht u er nu meer van aangezien dit probleem ook al in 2000 door de SER werd genoemd?
55. Wat zijn de gevolgen van een inkomensafhankelijke AOW? Kunt u voor een aantal varianten de budgettaire gevolgen in kaart brengen, de gevolgen voor het houdbaarheidstekort en voor de ongelijkheid? Wat zijn de voor- en nadelen van een inkomensafhankelijke AOW?
56. Wat zijn de gevolgen van het fiscaliseren van de AOW? Kunt u voor een aantal varianten de budgettaire gevolgen in kaart brengen, de gevolgen voor het houdbaarheidstekort en voor de ongelijkheid? Wat zijn de voor- en nadelen van het fiscaliseren van de AOW?